

UZNESENIE

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Kolesára a sudkýň JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Aleny Mazúrovej v spore žalobkyne: Ľubica Miľová, nar. [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] proti žalovanému: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, o zaplatenie 2.831,64 Eur s príslušenstvom a o iné, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trebišov z 11. októbra 2019, č. k. 12Csp/3/2019-72

r o z h o d o l :

Z r u š u j e rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Trebišov (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáha 1/ určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a 2/ uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť jej sumu 2.831,64 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 1.2.2016 do zaplatenia a 3/ priznania peňažného zadost'učinenia v sume 200,- Eur. Skutkovým základom takto uplatnených nárokov bolo v podstatnom tvrdenie žalobkyne o existencii záväzkového právneho vzťahu strán zo Zmluvy o úvere „dostupná pôžička“, uzavretej dňa 26.11.2012 medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným v hmotnoprávnom postavení veriteľa (ďalej tiež len „úverová zmluva“), na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyňi peňažné prostriedky v sume 7.000,- Eur, oproti povinnosti vrátiť ich spolu s dohodnutými úrokmi a ďalšími nákladmi pri RPMN 20,74 % v 60 mesačných splátkach po 189,07 Eur. Na úhradu záväzkov z tejto zmluvy žalobkyňa postupnými splátkami zaplatila žalovanému spolu sumu 9.831,64 Eur. Podľa argumentácie žalobkyne je potrebné považovať úverovú zmluvu za bezúročnú a bezpoplatkovú podľa ust. § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z., jednak preto, že je v nej upravený nesprávny údaj o RPMN v neprospech spotrebiteľa, keďže v ňom neboli premietnuté platby poisťného a jednak z dôvodu, že v ňom inkorporovaná rozhodcovská doložka je neprijateľná zmluvná podmienka. Preto podľa argumentácie žalobkyne prináleží žalovanému z ňou zaplatených úhrad len suma zodpovedajúca skutočne poskytnutým

peniazom a nad ich rámec sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil. Za porušenie spotrebiteľských práv si žalobkyňa uplatnila relatívnu satisfakciu na základe ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. s tým, že v rámci odôvodnenia navrhovanej výšky odškodnenia akcentovala predovšetkým skutočnosť výšky bezdôvodného obohatenia žalovaného a fakt, že morálnu ujmu, ktorá jej v dôsledku protiprávneho konania žalovaného vznikla, nie je možné napraviť inak.

2. Prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku vyšiel z nespornosti tvrdení žalobcu o založení, existencii a realizácii právneho vzťahu strán z úverovej zmluvy. Vo vzťahu k sporenej skutočnosti RPMN úveru navyše zistil, že v osobitnej časti úverovej zmluvy sa strany dohodli na poistení schopnosti splácať úver a že žalobkyňa v nej výslovne deklarovala, že sa oboznámila s podmienkami poistenia, že si vybrala tento druh poistenia slobodne bez nátlaku, ako vyhovujúci jej potrebám a že mala možnosť doplniť túto časť poistnej zmluvy o vlastné špecifické požiadavky.

3. Na takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ust. § 100 ods. 1 a 2 a § 107 ods. 1 a 2 zák. č. 40/1964 Zb., Občiansky zákonník, v znení neskorších zmien a doplnkov, posúdil žalovaným vznesenú námietku premlčania ako dôvodnú a na podklade nej žalobu zamietol. V úvahách vedúcich k tomuto záveru vyšiel súd prvej inštancie z názpru, že „Ak boli všetky platby žalobcu na splatenie pôžičky uhradené pred 07.01.2017, teda dva roky pred podaním žaloby, uplynutím doby dvoch rokov od úhrady poslednej splátky došlo k uplynutiu premlčacej lehoty na uplatnenie nároku“. Mal za to, že „...pre začiatok a koniec behu premlčacej lehoty (je) rozhodujúca skutočnosť, kedy sa žalobca dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty je rozhodný deň, kedy sa žalobca dozvedel o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia“. Pri posudzovaní plynutia subjektívnej premlčacej doby pre vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku vyšiel (tiež) z rozsudku najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 169/2017 z 10. januára 2018 a rozsudku veľkého senátu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 VCdo 1/2018 z 21. marca 2018, v ktorých bol podľa jeho nazerania formulovaný záver, že „...vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, ktorému subjektu toto bezdôvodné obohatenie vzniklo, sa posudzuje podľa poslednej uhradenej splátky“. Na jeho základe usúdil, že vznesená námietka premlčania môže byť nedôvodná len za predpokladu, že by k úhrade poslednej úverovej splátky došlo najviac 2 roky pred podaním žaloby, teda do 7.1.2017. Podľa jeho názoru bremeno preukázania tejto skutočnosti v spore zaťažovalo žalobkyňu, ktorá ale podľa jeho záveru „...nepredložil(a) ani žiadny dôkaz o tom, v ktorom termíne uhradil (a) poslednú splátku zo sumy 9 831,64 Eur“. Naopak, podľa jeho skutkového nálezu „Medzi stranami nie je sporné, že žalobca prestal uhrádzať platby na úhradu úveru už pred 29.06.2017, kedy žalovaný vyhotovil už druhú upomienku pre žalobcu upozorňujúcu na nesplácanie úveru“. Skonštatoval v tejto spojitosti, že „Ide o tak závažné skutočnosti, nepreukázanie ktorých, aj vzhľadom k zastúpeniu žalobcu ako spotrebiteľa renomovanými právnymi zástupcami, je nesplnením dôkaznej povinnosti zo strany žalobcu, a to nemôže byť na ujmu žalovaného pri preukázaní začiatku behu premlčacej lehoty na uplatnenie nároku žalobcu. Preto procesnú zodpovednosť za nepredloženie takého dôkazu má jednoznačne žalujúca strana“. Napriek záveru o premlčaní uplatneného nároku sa súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku vysporiadal tiež s otázkou jeho hmotnoprávnej opodstatnenosti. Vo vzťahu k argumentu žalobkyne o nesprávnom údajoch o RPMN v úverovej zmluve s odkazom na právny názor

vyjadrený (tiež) v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 211/2017 z 23. apríla 2018 v odôvodnení vyjadril, že „Skutočnosť, že výška mesačnej splátky uvedená v zmluve o úvere v sebe obsahuje aj výšku poistného, tak takto koncipovaná výška splátky nezakladá neprijateľnosť zmluvnej podmienky čo do určenia výšky mesačnej splátky“. Zároveň skonštatoval, že „...údaj uvádzaný žalobcom (o skutočnej výške RPMN úveru - pozn. odv. súdu) nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pretože výška RPMN je odvodená od splátky úveru vo výške 181,00 Eur a nie zo splátky 189,07 Eur, ktorá v sebe zahŕňa aj poistné vo výške 8,07 Eur mesačne. Podľa jeho záveru je teda údaj o RPMN v úverovej zmluve správny s tým, že „Jedinou nesprávnosťou je rozdiel medzi výpočtom matematickým ako výstup pri elektronickom spracovaní, pretože pri elektronickom spracovaní nie je možné previesť výpočet v prepočte na desatinné miesta“. V tomto závere súd prvej inštancie vychádzal z argumentácie žalovaného v konaní, na ktorú v odôvodnení odkázal („Súd sa plne stotožňuje s podrobným výkladom žalovaného k tejto námietke žalobcu v jeho podaní z 23.04.2019“). Súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodnú ani argumentáciu o prítomnosti neprijateľných podmienok v úverovej zmluve. Pokiaľ ňou mala byť veľkosť písma v čl. 2 bodu 4 a 5 zmluvy, poukázal na to, že „ide o účelové tvrdenie žalobcu po siedmych rokoch od uzavretia zmluvy“. Napokon podľa jeho záveru „ Pokiaľ sa namieta ako neprijateľná zmluvná podmienka dohoda o zrážkach zo mzdy a dohoda o rozhodovaní vzniknutých sporov v súlade s rozhodcovskou doložkou, tak tieto ustanovenia zmluvy nie sú v žiadnom vzťahu s prípadným poškodením práv žalobcu ako spotrebiteľa, pretože zo strany žalovaného nebol učený žiadny prejav k tomu, aby mienil tieto ustanovenia zmluvy uplatniť voči žalobcovi a to aj vzhľadom k tomu, že od uzavretia zmluvy od roku 2012 došlo k takým posunom v aplikačnej praxi, že žalovanému je notoricky známe, že tieto ustanovenia zmluvy by vo vzťahu k žalobcovi ani úspešne uplatniť nemohol. Nakoľko „Žalobca nepreukázal právoplatným súdnym rozhodnutím, že na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti zo strany žalovaného“ súd prvej inštancie zamietol jeho žalobu aj v časti nároku na zaplatenie finančného zadosťučinenia za porušenie jeho spotrebiteľských práv.

4. Napadnutý rozsudkom súd prvej inštancie priznal žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania, pričom toto svoje rozhodnutie odôvodnil s odkazom na ust. § 255 ods. 1 C.s.p. jeho výlučným procesným úspechom v spore.

5. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa odvolanie s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že žalobe vyhovie a prizná žalovanej okrem žalovaných nárokov tiež nárok na plnú náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie. V odvolaní žalobkyňa v prvom rade namietala proti spôsobu právneho posúdenia otázky začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby súdom prvej inštancie. V súvisiacej argumentácii zdôraznila, že naproti súdom prvej inštancie porovnávaným prípadom, v tejto veci spočíva dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti aj na vyriešení právnych otázok. Jedná sa podľa jeho názoru o obdobnú právnu situáciu ako v prípade ak nárok z bezdôvodného obohatenia vyplýva z neplatnosti zmluvy, kedy vedomosť o tomto právnom stave nemožno podľa záverov súdnej praxe predpokladať. Žalobkyňa zastávala názor, že z takéhoto predpokladu nemožno bez ďalšieho vychádzať ani v prípade ak sú rozhodujúce len skutkové okolnosti. Na jeho podporu poukázala na viaceré rozhodnutia vyšších súdnych autorít, ktoré sú vystavané na premise, že pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia zákon vyžaduje skutočnú, teda nie len predpokladanú vedomosť oprávneného o skutkových okolnostiach umožňujúcich poznanie, že došlo k bezdôvodnému

obohateniu a kto je zaň zodpovedný. V okolnostiach prípadu podľa odvolateľky tento stav jej vedomia nastal až vtedy, keď bola informovaná advokátom, že úverová zmluva má vady a že ich následkom je úver bezúročný bezpoplatkový. Žalobkyňa akcentovala spotrebiteľskú povahu právneho vzťahu strán, ktorá podľa jej presvedčenia opodstatňuje špecifický, pre spotrebiteľa priaznivejší prístup i pri uplatňovaní zásady *vigilantibus iura scripta sunt*, premietnutej v inštitúte premlčania. Prezentovala v tejto spojitosti tiež názor, že vo svetle interpretačného nazerania ESD na spôsob vyjadrenia podmienok v poisťných zmluvách musí aj úverová zmluva, ktorou zároveň dochádza k dojednaniu poistenia schopnosti splácať úver obsahovať transparentné, jasné a zrozumiteľné údaje o fungovaní mechanizmu poistenia, umožňujúce spotrebiteľovi posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré mu z toho vyplývajú. Tieto parametre podľa žalobkyne ustanovenia v úverovej zmluve, ktorými došlo k dojednaniu poistenia, nespĺňa. Zvlášť podľa jej argumentácie nemožno z úverovej zmluvy zistiť výšku mesačného poistného. Žalobkyňa v odvolaní polemizovala tiež s názorom súdu prvej inštancie, že dôkazné bremeno vo vzťahu k spornej skutočnosti, kedy uhradila poslednú splátku, v spore zaťažovalo ju. Zdôraznila, že objektivizovanie tejto skutočnosti malo význam pre posúdenie dôvodnosti žalovaným vznesenej námietky premlčania, a preto ako prospešné druhej procesnej strane nemohlo v spore zaťažovať ju. Nad rámec svojej povinnosti tvrdenia a dokazovania vo vzťahu k tejto spornej skutočnosti v odvolacom konaní žalobkyňa argumentovala, že už len z upomienky žalovaného, ktorú mal súd prvej inštancii k dispozícii možno vyvodiť, že so zreteľom na výšku omeškaného plnenia k zaplateniu poslednej splátky došlo v mesiaci apríl 2017. Žalobkyňa v odvolaní nesúhlasila ani so záverom súdu prvej inštancie, že údaj o RPMN v úverovej zmluve (20,74%) je správny. V tejto otázke odvolateľka poukázala na to, že podľa § 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z. z. je potrebné poistné zahrnúť do celkových nákladov úveru a preto pri správnom uplatnení tohto pravidla predstavuje RPMN 22,93%. Zdôraznil, že v úverovej zmluve uvádzaný údaj o RPMN vychádzaj z výšky mesačnej splátky bez poistného, napriek tomu, že toto malo byť podľa zákona do celkových nákladov úveru zahrnuté. Žalobkyňa vytkla napadnutému rozsudku tiež nedostatok dôvodov, argumentujúc, že súd prvej inštancie svoj rozhodujúci záver o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v odôvodnení náležite nevysvetlil. Napokon podľa odvolania súd prvej inštancie pochybil vo svojom procesnom postupe tiež aj tým, že žalobkyňu neposkytol dostatočný procesný priestor argumentačne reagovať na námietku premlčania, ktorú žalovaný vzniesol na pojednávaní, na ktorom došlo k vyhláseniu napadnutého rozsudku. Svojimi odvolacími námietkami, poukazujúcimi na nesprávnosť procesného postupu prvoinštančného súdu, na prítomnosť skutkovej vady, majúcej pôvod v nesprávnom vyhodnotení vykonaného dokazovania a na nesprávne právne posúdenie veci žalobkyňa podľa posúdenia odvolacieho súdu uplatnila odvolacie dôvody podľa ust. 365 ods. 1 písm. b), f), a h) C.s.p. V odvolaní žalobkyňou formálne označený a aj citovaný odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) C.s.p. nebol podopretý konkrétnymi odvolacími námietkami a výhradami, ktoré by poukazovali na prítomnosť inej vady konania, a tak podľa posúdenia odvolacieho súdu neboli tieto ďalšie odvolacie dôvody žalobkyňou materiálne a preto ani procesne účinne uplatnené. V otázke spôsobu posúdenia odvolacích dôvodov odvolací súd upriamuje pozornosť na záver vyplývajúci z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 90/2019 z 5. novembra 2019, v zmysle ktorého odvolací dôvod nemôže spočívať len na všeobecnom vyjadrení nespokojnosti s rozhodnutím bez bližšej špecifikácie vytýkaných nesprávností v kontexte konkrétnych okolností prípadu. Odvolací súd zároveň poznamenáva, že v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, musí prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Naproti tomu,

vo vzťahu k ostatným odvolacím dôvodom, je odvolací súd podľa ust. § 380 ods. 1 C.s.p. viazaný ich vymedzením v odvolaní, a preto na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ust. § 365 C.s.p. dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil (por. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1269s).

6. Žalovaný sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu stotožnil so spôsobom právneho posúdenia súdom prvej inštancie otázky začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby a na podporu jeho správnosti poukázal na jeho konzistentnosť so závermi prezentovanými NS SR tiež v jeho rozhodnutiach sp. zn. 1 Cdo 67/2011, a 5 Cdo 291/2015 a 1 Cdo 238/2017. Rovnako ako súd prvej inštancie i on zastával názor, že o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil sa žalobkyňa vo vzťahu k sumám postupne plateným po tom, čo už vrátila žalovanému ním skutočne poskytnuté peniaze, dozvedela v okamihu, kedy s vedomím skutkových okolností, z ktorých možno vyvodíť záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov, žalovanému ďalej plnila. Žalovaný vo vyjadrení odmietol tiež argument žalobkyne o neurčitosti dojednania o výške poistného, dôvodiac, že podľa Sadzobníka poplatkov, na ktorý úverová zmluva výslovne odkazovala, predstavovalo poistné za základný súbor poistenia dohodnutý stranami, 8,07 Eur. Vysvetlil v tejto spojitosti, že v zmluve uvedená mesačná splátka úveru 189,07 Eur už v sebe poistné v tejto výške zahŕňa. Podľa žalovaného pri týchto predpokladoch (suma úveru 7.000,- Eur, počet mesačných splátok 60, výška mesačnej splátky 181,- Eur a dodatočný náklad - poistné 8,07%) predstavuje RPMN 20,41%, teda o 0,33% menej než v zmluve uvedených 20,74%.

7. Žalobkyňa vo svojej odvolacej replike v podstatnom zopakovala podstatné časti svojej argumentácie v otázke začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby, odmietla názor žalovaného, že zmluva obsahovala určitý údaj o výške poistného, dôvodiac, že ustanovenie v úverovej zmluve, v ktorom vyhlásila, že sa oboznámila a súhlasí tiež so všeobecnými obchodnými podmienkami a sadzobníkom je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a zotrvala na presvedčení, že údaj o RPMN bol v úverovej zmluve uvedený v nesprávnej výške, nereflektujúcej na zákonnú požiadavku zahrnúť do neho tiež náklad spojený s poistením schopnosti splácať úver. Zdôraznil pritom skutočnosť, že vzájomnú podmienenosť úveru a poistenia nemožno posudzovať len podľa vyhlásenia spotrebiteľa, že na poistenie pristúpil dobrovoľne a s ohľadom na skutočnú možnosť spotrebiteľa na takúto doplnkovú službu nepristúpiť.

8. Rovnako i žalovaný sa vo svojej odvolacej duplike bez vecného presahu obmedzil len na zopakovanie podstatných argumentov, prezentovaných už vo vyjadrení k odvolaniu.

9. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas (§ 362 C.s.p.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadiska odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. a dospel k záveru, že je (odvolanie dôvodné).

10. Žalobkyňa svojimi odvolacími námietkami v intenciách uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p., nastolila predmetom odvolacieho prieskumu tiež správnosť právneho posúdenia otázky začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia, získaného plnením nad rámec požičanej istiny na úver, ktorý je podľa zákona potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkový. Vo vzťahu spôsobu právnej kvalifikácie tohto plnenia odvolací súd upriamuje pozornosť na výstižný záver formulovaný Ústavným súdom SR v náleze sp. zn. III. ÚS 43/2020 z 12. mája 2020, v zmysle ktorého „... bezúročnosť úveru nastupujúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere, a tak majúca v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie, je špecifickým predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktačnej fázy, pričom však toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej. Zmluvný vzťah je v takomto prípade založený relevantným právnym titulom, na základe ktorého sú zmluvné strany povinné si navzájom plniť (aj keď zo strany spotrebiteľa v obmedzenom rozsahu, korešpondujúcom s ustanoveniami zmluvy o úrokoch, poplatkoch)“.

11. Podľa ust, § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

12. V právnej praxi je vo vzťahu k citovanému zákonnému ustanoveniu jednotne uplatňované interpretačné pravidlo, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď získa znalosť takých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie, pričom skutočnosť nadobudnutia informácií tiež o právnej stránke možnosti domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia (napríklad o tom, ako možno právne kvalifikovať nárok), už nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby relevantná (por. napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 1 Cdo 67/2011 a 5 Cdo 121/2009). V judikatúre NS SR táto všeobecná téza viedla pri posudzovaní nárokov na vrátenie neprávom zaplatených úrokov alebo poplatkov z obsahovo vadných spotrebiteľských zmlúv k prisvedčeniu správnosti myšlienkového konštruktú odvolacích súdov, že nakoľko sa znalosť zákona predpokladá, spotrebiteľ disponuje už pri uzavretí zmluvy skutkovými informáciami, čo v nej chýba alebo odporuje zákonu, pokiaľ zaplatil viac ako prijal z bezúročnej a bezpoplatkovej úverovej zmluvy, od počiatku plnil s vedomím skutočnosť, objektívne umožňujúcich poznať, že sa tým veriteľ na jeho úkor obohacuje. V prípade posúdenia úverových zmlúv ako bezúročných a bezpoplatkových z dôvodu obsahových väd sa tak začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby časovo stotožnil s okamihom úhrady tej ktorej sumy, ktorú nad rámec skutočne poskytnutých peňazí dlžník veriteľovi zaplatil (por. napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 3 Cdo/169/2017 a 8 Cdo 163/2018).

13. Jedným dychom je potrebné zdôrazniť že ÚS SR v už v iných súvislostiach zmienenom náleze sp. zn. III. ÚS 43/2020 z 12. mája 2020 upozornil na to, že posúdenie okamihu nadobudnutia vedomosti oprávneným, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, je v rozhodnutiach NS SR sp. zn. 1 Cdo 67/2011 a 5 Cdo 121/2009 vystavané na úplne odlišných skutkových okolnostiach (vo veci 1 Cdo 67/2011 sa jednalo o poskytnutie peňazí na základe spornej ústnej zmluvy a vo veci 5 Cdo 121/2009 o náhradu za

užívanie nehnuteľnosti na základe neplatného nadobúdacieho titulu)), než aké sú základom spotrebiteľmi uplatňovaných nárokov na vydanie plnenia nad rámec poskytnutých peňazí z bezúročných a bezpoplatkových úverov a vyzdvihol tiež i fakt, že v druhom z týchto rozhodnutí vôbec nebolo riešené, či oprávnený mohol mať už v čase uzavretia vadnej zmluvy vedomosť o jej neplatnosti (pozn. odv. súdu : pre rozhodnutie bolo rozhodujúcim, že premlčacia doba uplynula aj pokiaľ by sa počítala od právoplatnosti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o neplatnosti nadobúdacieho titulu). . Ústavný súd v tomto rozhodnutí akcentoval, že v týchto prípadoch nešlo o spotrebiteľské spory a poukázal na to že v sporoch, v ktorých sa spotrebiteľia domáhajú vrátenia nákladov, zaplatených dodávateľovi na základe bezúročnej a bezpoplatkovej zmluvy má v úvahách relevanciu tiež aspekt možného uprednostnenia princípu ochrany spotrebiteľa pred princípom súkromného práva „vigilantibus iura scripta sunt“ (por. napr. uznesenie NS SR sp. zn. 6 M Cdo 9/2012). Podľa záveru ústavného súdu „...rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 67/2011 a sp. zn. 5 Cdo 121/2009 nedávajú odpoveď na otázku, či je namieste plynutie začiatku subjektívnej premlčacej doby od znalosti spotrebiteľa o právnej úprave zakotvujúcej bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (uplatnenie zásady „nezalosť zákona neospravedlňuje“), ani na otázku, či za takéhoto stavu je moment, keď reálne dôjde k plneniu spotrebiteľa nad rámec istiny, rozhodujúcim z pohľadu záveru o nadobudnutí skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia“.

14. Podľa názoru odvolacieho súdu, vo svetle týchto v súdnej praxi ustálených interpretačných záverov a ústavným súdom nastavených kritérií ústavnosti pri posudzovaní spotrebiteľských sporov, musí byť v závere o okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia, získaného plnením na bezúročný a bezpoplatkový úver nad rámec poskytnutých peňazí, premietnutých hneď niekoľko teoreticko-právnych premís.

15. Predovšetkým z hľadiska posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný neoprávnený majetkový prospech a kto ho získal; pritom nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o bezdôvodnom obohatení dozvedieť pri vynaložení vyššej starostlivosti prípadne aj skôr (por. napr. R 25/1986). Uvedená vedomosť pritom predpokladá znalosť takých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie, pričom skutočnosť nadobudnutia informácií tiež o právnej stránke možnosti domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia (tiež o tom, ako možno právne kvalifikovať nárok), už nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby relevantná (por. napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 1 Cdo 67/2011). Vzhľadom na nepochybnú podobnosť medzi vnímaním bezdôvodného obohatenia z bezúročnej a bezpoplatkového úveru a získaným z neplatnej zmluvy odvolací súd považuje za potrebné upriamiť pozornosť na to, že v právnej praxi sa v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatnej zmluvy sa za rozhodujúci pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby považuje okamih, v ktorom kedy oprávnený zistí také okolnosti, z ktorých možno vyvodiť, že právny úkon, na základe ktorého sa plnilo, je neplatný. Povaha a šírka týchto okolností sa od prípadu k prípadu mení a bude závislá od konkrétnych okolností, predovšetkým ale od tvrdeného dôvodu neplatnosti. Akiste inak je potrebné nazerať na vedomosť o skutkovej okolnosti neplatnosti právneho úkonu za situácie, keď je následkom celkom zrejmej vady pri inak jasnej právnej úprave a inak na situáciu, keď záver neplatnosti predpokladá vyriešenie zložitej právnej otázky - napr. vlastníckeho práva prenajímateľa v

spore o vydanie bezdôvodného obohatenia získaného užívaním veci na základe neplatnej nájomnej zmluvy (por. napr. uznesenie NS ČR sp. zn. 33 Odo 306/2005 z 27. marca 2007). Možno preto povedať že za okolnosť, z ktorej možno vyvodíť, že právny úkon, na základe ktorého sa plnilo, je neplatný treba uvažovať v škále od jednoduchej skutkovej okolnosti (napr. chýbajúcej podstatnej náležitosti zmluvy) až po kvalifikovanú informáciu o neplatnosti (napr. upozornenie na neplatnosť políciou - por. napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 33 Odo 83/2004 z 20. októbra 2004, alebo dokonca aj právoplatné rozhodnutie súdu, v ktorom sa rieši právne významná otázka - por. napr. uznesenie NS ČR sp. zn. 33 Odo 306/2005 z 27. marca 2007). Tieto úvahy je možné bezo zvyšku vzťahnúť tiež na posudzovanie okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo plnením na bezúročný a bezpoplatkový úver nad rámec poskytnutých peňazí. I tu je potrebné považovať za rozhodujúci moment nadobudnutia vedomosti o okolnostiach, z ktorých možno vyvodíť, úver je bezúročný a bezpoplatkový a aj tu je potrebné mať na zreteli, že od prípadu k prípadu môžu byť takéto okolnosti iné.

16. V prípade spotrebiteľa je potrebné poznanie rozhodujúcich skutkových okolností zároveň posudzovať s ohľadom tiež na princíp ochrany spotrebiteľa. Treba však zdôrazniť že uplatnenie tohto princípu nie je bezmedzné. Súdny dvor Európskej únie (ESD) vo svojom rozhodnutí Home Credit Slovakia, a. s. vs. Biróová už naznačil, že aj ochrana spotrebiteľa musí mať rozumnú mieru. Aj Ústavný súd SR je vo svojej judikatúre kritický k neprimeranej ochrane spotrebiteľa. Medzi inými vo svojom náleze sp. zn. Pl. ÚS 11/2016 zo 7. februára 2018 ústavný súd (tiež) konštatoval, že v sporovom konaní je pozícia sudcu ako vyhľadávača dôkazov len v prospech jednej strany, neprirodzená. Podľa nazerania odvolacieho súdu, procesné ohľady, ktorých sa spotrebiteľovi v sporovom konaní dostáva (§ 290 a nasl. C.s.p.), neznamenajú úplné vylúčenie základných atribútov kontradiktórneho konania. Zároveň treba mať na zreteli, že procesná ochrana spotrebiteľa musí nadväzovať na podstatu spotrebiteľského hmotného práva, ktorým je ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami a závadnými výrobkami. Aj v spotrebiteľských sporoch ale musí rozhodnutie súdu smerovať k spravodlivému a vyváženému usporiadaniu pomerov strán, tak aby sa spotrebiteľovi v okolnostiach prípadu dostalo primeranej spotrebiteľskej ochrany za súčasného rešpektovania poctivo nadobudnutých práv dodávateľa. I v spotrebiteľských vzťahoch je potrebné v čo najväčšej miere zachovať fundamentálne pravidlo súkromno-právnych vzťahov, že prevzaté záväzky, nevynímajúc povinnosť zaplatiť odplatu za tovar či službu, ale aj primeranú sankciu za ich neplnenie, sa zásadne majú plniť. Preto zásah súdu do zmluvne nadobudnutých práv a prevzatých záväzkov musí mať výnimočnú, skutkovými okolnosťami jasne odôvodnenú a zákonom pevne podopretú povahu.

17. Premietnutím všetkých týchto úvah na posudzovaný prípad je možné formulovať základnú otázku, na ktorú je potrebné pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby odpovedať v tom zmysle, že kedy sa žalobkyňa dozvedela o ňou tvrdenom dôvode bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a síce, že v úverovej zmluve bol uvedený nesprávny údaj o RPMN, nakoľko v ňom nebol premietnutý náklad na poistenie schopnosti splácať úver. Vzhľadom na všetky okolnosti sa z pohľadu odvolacieho súdu rozhodne nejedná o otázku jednoduchú, hoc na ňu takto aj súd prvej inštancie nazerá. Z hľadiska skutkového treba kriticky poukázať na to, že ani v odvolacom konaní nedošlo k zmysluplnému vysvetleniu skutkového paradoxu, kedy žalovaný deklaruje, že poistné do výpočtu RPMN

zahrnuté bolo, hoc prepočet podľa v zmluve uvedených údajov (včítane výšky mesačnej splátky 189,07 Eur) smeruje k úplne inému výsledku než v zmluve vyjadrenému. Súd prvej inštancie tento zrejmy rozpor len prehľbil tým, že napriek tvrdeniu opaku žalovaným vyvodil skutkový záver, že pri výpočte RPMN sa vychádzalo z úverovej splátky bez poistného avšak nijak sa nevysporiadal s kruciálnym argumentom odvolateľky, že práve z tohto dôvodu je údaj o RPMN nesprávny. Odvolaciemu súdu sa javí, že nie len súd prvej inštancie ale ani žalovaný sám nie je zorientovaný v otázke čo bolo zahrnuté do výpočtu RPMN. Pokiaľ ale prezentuje prepočet, pri ktorom vychádza z výšky mesačnej splátky bez poistného a to do výpočtu zahrnul ako jednorazový dodatočný náklad, prehliada, že poistné predsa podľa zmluvy malo byť platené každý mesiac spolu s úverovou splátkou (nie jednorazovo v sume 8,07 Eur).

18. Pokiaľ by sa súd prvej inštancie unúval zaoberať právnou stránkou nastoleného problému, akiste by ani tu nemohol konštatovať, že sa jedná o vec jednoduchého právneho posúdenia. Vzhľadom na to, čo v doterajšom priebehu konania vyšlo najavo sa totiž odvolaciemu súdu javí, že spor o správnosť údajov o RPMN v úverovej zmluve pramení skôr s odlišného nazerania strán na právnú otázku, či do tohto výpočtu poistné malo byť alebo nie zahrnuté. Súd prvej inštancie svoj záver o správnosti údajov o RPMN z pohľadu tejto otázky o odôvodnení nevysvetlil. Pritom ale v zmysle ust. § 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy sa do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, ktorých ročné vyjadrenie vlastne zodpovedá hodnote RPMN (§ 2 písm. i) zák. č. 129/2010 Z. z.) poistné zahrnulo len v prípade ak spotrebiteľ musel uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. V argumentácii strán možno v kontexte tejto úpravy vidieť kontúry nezhody v otázke, či žalobkyňa mohla alebo nie poistenie odmietnuť. Práve v jej riešení spočíva podľa názoru odvolacieho súdu samotná podstata tohto sporu.

19. Z týchto dôvodov má odvolací súd za to, že so zreteľom na zrejme špecifická prípadu nemožno začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby len mechanicky vyvodzovať z predpokladu znalosti obsahu úverovej zmluvy a zákonných dôsledkov jej prípadných nedostatkov, ale je potrebné zaoberať sa otázkou kedy sa žalobkyňa dozvedela o okolnostiach umožňujúcich záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v konkrétnych súvislostiach.

20. Súd prvej inštancie vedený nesprávnymi právnymi úvahami ohľadne spôsobu posúdenia začatia plynutia premlčacej doby neustálil skutkový stav potrebný pre záver o dôvodnosti základu a výšky uplatneného nároku. Nakoľko tento nedostatok, vzhľadom na povahu a rozsah jeho procesných dôsledkov, nebolo možné efektívne napraviť v odvolacom konaní, došlo tým k naplneniu dôvodu, pre ktorý odvolaciemu súdu z pohľadu ust. § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. neostávalo iné ako rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej a tiež v závislom výroku o trovách konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.) zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

21. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie zabezpečiť si dostatočný skutkový podklad pre posúdenie žalovaným vznesenej námietky premlčania a v prípade jej neopodstatnenosti tiež i dôvodnosti základu a výšky uplatneného nároku. K tomu vyvodí zodpovedajúce skutkové zistenia z už vykonaných dôkazov, eventuálne umožní stranám

uplatniť i ďalšie prostriedky procesného útoku a procesnej obrany a po prípadnom doplnení dokazovania, či už dôkazmi ktoré strany navrhli alebo ešte navrhnú v nastávajúcom priebehu konania, alebo ktoré sú pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné a ich vykonanie je možné aj bez iniciatívy spotrebiteľa s použitím ust. § 295 C.s.p., súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne. V novom rozhodnutí prvoinštančný súd vezme do úvahy len tie skutočnosti, ktoré vyšli (vyjdú) v konaní najavo (Čl. 11 ods. 4 C.s.p.) procesne správnym postupom, pričom vo svojich úvahách pri právnom posudzovaní veci vyjde z názoru odvolacieho súdu (§391 ods. 2 C.s.p.), tak ako ho vyjadril v tomto uznesení. Nové rozhodnutie súd prvej inštancie náležite odôvodní tak, aby sa dôsledne a presvedčivo vysporiadal so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami riešenými v konaní a argumentmi sporových strán a zároveň aby odôvodnenie nie len formálne spĺňalo náležitosti požadované ust. § 220 ods. 2 C.s.p., ale aby i materiálne zodpovedalo kritériám spravodlivého odôvodnenia). Vyhne sa pritom formalistickému a paušálnemu prístupu pri hodnotení rozhodujúcich skutočností, a tiež i pri ich vyjadrení v odôvodnení. Sústreď sa na konkrétny obsah zmluvných dojednaní, a tiež aj ich reálny dopad na vyváženosť posudzovaného právneho vzťahu strán, v záujme dosiahnutia podstaty procesným poriadkom sledovaného cieľa civilného sporového konania, ktorým je ochrana zákonnosti, spotrebiteľské právo nevynímajúc, nie ale ochrana spotrebiteľa pred dôsledkami porušenia jeho právnych povinností. Pri právnom posúdení veci v ďalšom konaní súd prvej inštancie neopomenie, že z judikatúry Ústavného súdu SR vyplýva vo vzťahu k posudzovaniu právnych úkonov požiadavka priority výkladu, ktorý vedie k platnosti zmluvy. Bude mať tiež na zreteli že podľa judikatúry ESRP a Ústavného súdu SR imanentnou súčasťou práva na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je potreba vysporiadať sa v dôvodoch rozhodnutia tiež so zásadnými argumentmi strán, a preto neopomenie dať odpoveď mimo iného tiež na žalobkyňou prezentovanú argumentáciu, ktorá nateraz zostala (sčasti) mimo rámca jeho pozornosti.

22. V záujme vyhnúť sa prípadným nesprávnosťami v ďalšom konaní odvolací súd zdôrazňuje, že náhľad preceňujúci význam v zmluve prejavenej vôle, či vyhlásenia spotrebiteľa - o dobrovoľnosti pristúpenia na poistenie nevynímajúc, opomína samotnú podstatu spotrebiteľskej ochrany, spočívajúcu na premise, že spotrebiteľovi nečestné podmienky predovšetkým nemožno predkladať a pokiaľ tak dodávateľ urobí, koná nepoctivo a musí byť uzrozumený s tým, že na takéto neprijateľné podmienky súd neprihliadne bez ohľadu na to, či a do akej miery sa spotrebiteľ tou - ktorou podmienkou zaoberal. Viac než v zmluve deklarovaný stav má preto pre posúdenie skutočnosti, či žalobkyňa musela na poistenie pristúpiť význam skutočnosť, či mala reálne a bez dopadu na možnosť uzavrieť úverovú zmluvu na výber.

23. Odvolací súd napokon považuje za potrebné poukázať na nesprávnosť úvahy prvoinštančného súdu v otázke rozloženia dôkazného bremena vo vzťahu k skutočnostiam nevyhnutným pre posúdenie námietky premlčania. Ako správne v odvolacom konaní argumentovala žalobkyňa, tvrdenie skutočností v prospech dôvodnosti tejto námietky a predkladanie dôkazov na ich preukázanie v sporovom konaní zásadne zaťažuje toho, kto námietku zaujatosti vzniesol. Pokiaľ preto nedôjde k preukázaniu skutočností potrebných pre záver o premlčaní uplatneného nároku, nemožno inak než posúdiť námietku premlčania ako nedôvodnú.

24. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne súd prvej inštancie tiež o všetkých trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie : Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.). Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

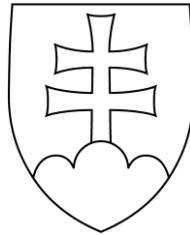
V Košiciach dňa 26. januára 2021

JUDr. Martin Kolesár
predseda senátu,
sudca spravodajca

JUDr. Jarmila Čabaiová
sudkyňa

JUDr. Alena Mazúrová
sudkyňa

Za správnosť vyhotovenia: Marcela Nemesova

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov, sudcom JUDr. Jánom Miľkom, v spore žalobcu: **Lubica Miľová, nar.** [redacted], [redacted], [redacted] proti žalovanému: **Poštová banka, a.s., IČO: 31 340 890, so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, zast.: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava,** o zaplatenie 2.831,64 Eur s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l:

- I. Súd žalobu žalobcu **zamieta.**
- II. Žalobca **je povinný** uhradiť žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku.

O d ô v o d n e n i e

1. Žalobca žiadal, aby súd určil, že úver, ktorý mu žalovaný poskytol na základe zmluvy o úvere dňa 26.11.2012 je bezúročný a bez poplatkov. Zároveň žiadal, aby súd uložil žalovanému uhradiť pre neho 2.831,64 Eur s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 01.02.2016 až do zaplatenia, ako aj finančné zadost'učinenie vo výške 200,- Eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a zároveň, aby uložil žalovanému povinnosť uhradiť trov konania v rozsahu 100 %. Žalobu odôvodnil tým, že ako dlžník uzatvoril so žalovaným

ako veriteľom zmluvu o úvere dňa 26.11.2012, na základe ktorej mu žalovaný poskytol úver 7.000,- Eur, avšak zmluva obsahuje viaceré ustanovenia, ktoré v zmysle platnej právnej úpravy sa kvalifikujú ako neprijateľné zmluvné podmienky a to takého charakteru, že s nimi platná právna úprava spája zánik povinnosti dlžníka uhrádzať poplatky a úroky z úveru. Podľa žalobcu tento mal uhradiť žalovanému na splatenie pôžičky 9.831,64 Eur, čo je o 2.831,64 Eur viac ako mu povinnosť splatenia úveru vznikla, a preto žiadal uložiť žalovanému povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie práve vo výške 2.831,64 Eur ako aj úroky z omeškania z tejto sumy. V konečnom dôsledku žalobca žiadal uložiť žalovanému povinnosť aj na úhradu sumy 200,- Eur ako finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa práve z dôvodu, že žalovaný do znenia úverovej zmluvy zakomponoval neprijateľné zmluvné podmienky, čím jeho ako osobu spotrebiteľa poškodil na jeho právach.

2. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. Tvrdil, že zmluva úveru neobsahuje žiadne neprijateľné zmluvné podmienky a zároveň vzniesol námietku premlčania nároku žalobcu, pretože nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatňuje po uplynutí zákonnej lehoty, čím vznesením námietky premlčania dochádza k zániku nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia.

3. Súd zistil a medzi stranami nie je sporné, že žalovaný ako veriteľ uzatvoril so žalobcom ako dlžníkom zmluvu o úvere s označením dostupná pôžička č. 8376011612 zo dňa 26.11.2012. Na základe tejto zmluvy žalovaný poskytol žalobcovi úver 7.000,- Eur a žalobca sa zaviazal tento úver splácať dohodnutými mesačnými splátkami, pričom v zmluve sa strany dohodli na ročnej priemernej miere nákladov, na celkovej výške nákladov (ďalej len RPMN), na splatnosti splátok, a to aj prvej a konečnej splátky, a na počte splátok. Osobitným oddielom zmluvy bola dohoda o poistení schopnosti splácať úver, a to v zmysle čl. 1.5 Obchodných podmienok žalovaného pre základný súbor poistenia. Táto časť zmluvy obsahuje aj vyhlásenie žalobcu, že sa oboznámil s podmienkami poistenia, že si vybral tento druh poistenia slobodne bez nátlaku, ako vyhovujúci jeho potrebám a že má možnosť doplniť túto časť poistnej zmluvy o vlastné špecifické požiadavky. Tieto skutočnosti nie sú medzi stranami sporné.

4. Rovnako nie je medzi stranami sporné, že žalobca uhradil žalovanému sumu 9.831,64 Eur a že žalovaný vyzval žalobcu výzvou z 11.09.2017 na úhradu nesplatených častí úveru a poistného vo výške 2.474,65 Eur. Rovnako nie je sporné, že žalovaný už po 11.09.2017 nevymáhal od žalobcu vykazovaný nedoplatok vo výške 2.474,65 Eur, takže celková suma, ktorú doposiaľ žalobca žalovanému uhradil je 9.831,64 Eur. Žalobca bol poučený súdom v čase, keď bol zastúpený Združením pre ochranu práv občanom a.s. Bratislava, že jeho povinnosťou je predkladať súdu na preukázanie svojich tvrdení dôkazy do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, avšak s výnimkou prípadu, keď bude zastúpený právnym zástupcom advokátom. Žalobca splnomocnil na zastupovanie právneho zástupcu advokáta dňa 08.10.2019.

5. Podľa § 149 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

6. Podľa § 153 ods. 1 CSP, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

7. Podľa § 153 ods. 2 CSP, na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnúť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

8. Podľa § 153 ods. 3 CSP, ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

9. Podľa § 296 CSP, spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužívajú.

10. Podľa § 291 ods. 3 CSP, ak je spotrebiteľ zastúpený advokátom, ustanovenie § 296 sa nepoužije.

11. Právny zástupca žalobcu ako advokát po udelení plnomocenstva bezprostredne nepožiadaval o odročenie pojednávania konaného dňa 11.10.2019 ale takúto žiadosť predniesol až na pojednávaní po jeho otvorení. Vzhľadom k tomu, že žalobca podal žalobu už 07.01.2019, teda viac ako 9 mesiacov pred pojednávaním a vzhľadom k tomu, že od začiatku konania bol zastúpený zástupcom, ktorý sa špecializuje práve na ochranu práv spotrebiteľov, súd pri takejto konštelácii zastúpenia žalobcu od začiatku tohto konania nevzhliadol zákonný dôvod na odročenie pojednávania a poskytnutie ďalšej lehoty právnomu zástupcovi žalobcu - advokátovi na poskytnutie ešte ďalšej lehoty na zabezpečenie dôkazov. Právny zástupca žalobcu totiž ani nepreukázal existenciu žiadnej prekážky, ktorá by bránila žalobcovi, pôvodnému zástupcovi žalobcu alebo terajšiemu zástupcovi žalobcu - advokátovi zabezpečiť a predložiť súdu dôkazy, na zabezpečenie ktorých zástupca žalobcu na pojednávaní 11.10.2019 požadoval odročenie pojednávania.

12. Vzhľadom k námietke premlčania vznesenej zo strany žalovaného ohľadne uplatnenia nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia 2.831,64 Eur, súd v prvom rade posudzoval, či uplynutím času nedošlo k zániku nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia.

13. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

14. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

15. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného

obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

16. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

17. Vychádzajúc z ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je pre začiatok a koniec behu premlčacej lehoty rozhodujúca skutočnosť, kedy sa žalobca dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty je rozhodný deň, kedy sa žalobca dozvedel o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia. Ak boli všetky platby žalobcu na splatenie pôžičky uhradené pred 07.01.2017, teda dva roky pred podaním žaloby, uplynutím doby dvoch rokov od úhrady poslednej splátky došlo k uplynutiu premlčacej lehoty na uplatnenie nároku. Vzhľadom k vznesenej námietke premlčania takýto nárok po uplynutí premlčacej doby dvoch rokov zaniká. Medzi stranami nie je sporné, že žalobca prestal uhrádzať platby na úhradu úveru už pred 29.06.2017, kedy žalovaný vyhotovil už druhú upomienku pre žalobcu upozorňujúcu na nesplácanie úveru. Bolo povinnosťou žalobcu preukázať dátum úhrady poslednej splátky, ktorú uhradil žalovanému. Najneskôr teda pri úhrade poslednej splátky žalobca totiž vedel, že uhrádza žalovanému viac ako vyhodnotil výšku svojho dlhu voči žalovanému. Súd v tejto súvislosti poukazuje na stanoviská Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. 3Cdo/167/2017 a na uznesenie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1VCdo/1/2018 z 21.03.2018, čl. 2 ods. 8, ako aj čl. 2.10, podľa ktorých vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, ktorému subjektu toto bezdôvodné obohatenie vzniklo, sa posudzuje podľa poslednej uhradenej splátky. Keďže žalobca nepreukázal, že poslednú splátku uhradil po 07.01.2017 a sám predložil dôkaz o tom, že ku dňu 20.06.2017 už bol druhýkrát upomínaný na neplnenie povinnosti úhrady úveru, súd uznal námietku premlčania nároku zo strany žalovaného za dôvodnú. Za tejto dôkaznej situácie bolo povinnosťou žalobcu preukázať, že poslednú splátku uhradil po 07.01.2017. Žalobca nepredložil ani žiadny dôkaz o tom, v ktorom termíne uhradil poslednú splátku zo sumy 9 831,64 Eur. Ide o tak závažné skutočnosti, nepreukázanie ktorých, aj vzhľadom k zastúpeniu žalobcu ako spotrebiteľa renomovanými právnymi zástupcami, je nesplnením dôkaznej povinnosti zo strany žalobcu, a to nemôže byť na ujmu žalovaného pri preukazovaní začiatku behu premlčacej lehoty na uplatnenie nároku žalobcu. Preto procesnú zodpovednosť za nepredloženie takého dôkazu má jednoznačne žalujúca strana.

18. Z vyššie uvedených dôvodov, súd žalobu žalobcu na úhradu 2.831,64 Eur a zaplatenia úrokov z omeškania z tejto sumy zamietol.

19. Pokiaľ žalobca tvrdil, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a že z toho dôvodu nevznikla žalobcovi povinnosť uhradiť úroky z úveru a poplatky z úveru, tak toto nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

20. V prvom rade žalobca namietal, že súčasťou zmluvy o úvere sú aj dohodnuté poisťné podmienky, keďže jej žalovaný neposkytol žiadnu poisťnú zmluvu, nepoznal ani mesačnú výšku splátok poistenia a nemal ani vedomosť o tom, akú celkovú sumu v splátkach za poistenie mala zaplatiť. Toto tvrdenie žalobcu je vyvrátené už vyššie citovanou časťou

dohody o poistných podmienkach v zmluve o úvere. Skutočnosť, že výška mesačnej splátky uvedená v zmluve o úvere v sebe obsahuje aj výšku poistného, tak takto koncipovaná výška splátky nezakladá neprijateľnosť zmluvnej podmienky čo do určenia výšky mesačnej splátky. Súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. značiek 3Cdo/56/2017 z 17.04.2018, 4Cdo/211/2017 z 23.04.2018 a 6Cdo/29/2017 z 24.01.2018, ktoré bolo na zasadnutí občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na 09.10.2018, prijaté na zverejnenie v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky. Ide teda na ustálenú súdnu prax v zmysle čl. 2 a ods. 2 CSP v predmetnej veci uzavretej zmluvy nepochybne vyplýva, že žalobca mal pôžičku zaplatiť spolu s poistným, z čoho je zrejmé, že na základe vyššie uvedeného nie je možné určiť úver za bezúročný a bezpoplatkový, s poukazom na absenciu náležitostí podľa § 9 ods. 2 písmena k) zákona 129/2010 Z. z. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31.07.2019 vo veci sp. zn. 17Co/284/2018.

21. Pokiaľ žalobca spája nesprávnosť údajov ohľadne výšky RPMN z dôvodu započítania splátky poistného do splátky úveru, tak údaj uvádzaný žalobcom nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pretože výška RPMN je odvodená od splátky úveru vo výške 181,00 Eur a nie zo splátky 189,07 Eur, ktorá v sebe zahŕňa aj poistné vo výške 8,07 Eur mesačne. Jedinou nesprávnosťou je rozdiel medzi výpočtom matematickým ako výstup pri elektronickom spracovaní, pretože pri elektronickom spracovaní nie je možné previesť výpočet v prepočte na desatinné miesta. Súd sa plne stotožňuje s podrobným výkladom žalovaného k tejto námietke žalobcu v jeho podaní z 23.04.2019. Pokiaľ žalobca vzniesol ďalšiu námietku neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorou má byť vzor písma (malé písmená) čl. 2 bodu 4 a 5 zmluvy, tak súd poukazuje, že ide o účelové tvrdenie žalobcu po siedmych rokoch od uzavretia zmluvy.

22. Pokiaľ sa namieta ako neprijateľná zmluvná podmienka dohoda o zrážkach zo mzdy a dohoda o rozhodovaní vzniknutých sporov v súlade s rozhodcovskou doložkou, tak tieto ustanovenia zmluvy nie sú v žiadnom vzťahu s prípadným poškodením práv žalobcu ako spotrebiteľa, pretože zo strany žalovaného nebol učinенý žiadny prejav k tomu, aby mienil tieto ustanovenia zmluvy uplatniť voči žalobcovi a to aj vzhľadom k tomu, že od uzavretia zmluvy od roku 2012 došlo k takým posunom v aplikačnej praxi, že žalovanému je notoricky známe, že tieto ustanovenia zmluvy by vo vzťahu k žalobcovi ani úspešne uplatniť nemohol.

23. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Žalobca sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

24. Vychádzajúc z vyššie uvedeného zistenia citovaného právneho ustanovenia, súd zamietol žalobu aj v časti o uloženie povinnosti žalovanému uhradiť pre žalobcu finančné

zadosťučinenie 200,- Eur. Žalobca nepreukázal právoplatným súdnym rozhodnutím, že na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti zo strany žalovaného, a preto súd zamietol žalobu žalobcu aj v časti nároku na primerané finančné zadosťučinenie.

25. Žalovaný mal v konaní plný úspech, žalobca nebol v konaní úspešný, a preto podľa § 255 ods. 1 CSP, súd uložil žalobcovi uhradiť pre žalovaného trovy konania, o výške ktorých rozhodne súd podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trebišov v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je podanie určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo,
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).

V Trebišove dňa 11. októbra 2019

JUDr. Ján Mil'ko
sudca

Za správnosť vyhotovenia: Emília Jureková